

ЗМІНИ
щодо окремих питань ведення військового обліку та призову
громадян під час мобілізації, що вносяться до постанов
Кабінету Міністрів України

1. У Положенні про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 154 (Офіційний вісник України, 2022 р., № 43, ст. 2325; 2024 р., № 49, ст. 2977):

1) у пункті 8 слова “з приписки громадян до призовних дільниць” замінити словами “із взяття громадян України на військовий облік призовників, направлення громадян України для проходження базової військової служби”;

2) у пункті 9:

в абзаці третьому слова “призовних комісій” замінити словами “комісій з питань направлення для проходження базової військової служби”;

в абзаці тридцять п'ятому слова “призовної роботи” замінити словами “здійснення заходів щодо направлення громадян України для проходження базової військової служби”;

3) у пункті 10:

абзац третій замінити абзацами такого змісту:

“сприяють організації комісією з питань направлення для проходження базової військової служби Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими комісіями з питань направлення для проходження базової військової служби проведення контрольного медичного огляду:

громадян, визнаних районними (міськими) комісіями з питань направлення для проходження базової військової служби непридатними або тимчасово непридатними до військової служби;

громадян, які заявили про незгоду з результатами медичного огляду і рішеннями районних (міських) комісій з питань направлення для проходження базової військової служби;

громадян, направлених для проходження базової військової служби, перед відправленням у навчальні частини (центри);”.

У зв'язку з цим абзаци четвертий - дев'ятнадцятий вважати відповідно абзацами сьомим - двадцять другим;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

“контролюють організацію взяття громадян України на військовий облік призовників;”;

4) у пункті 11:

абзаци другий - четвертий викласти в такій редакції:

“здійснюють взяття громадян України на військовий облік призовників;

розподіляють призовників під час їх взяття на військовий облік призовників і направлення для проходження базової військової служби за видами (родами сил і військ) Збройних Сил, іншими військовими формуваннями;

організують та проводять професійно-психологічний відбір громадян під час відбору кандидатів для проходження базової військової служби, служби у військовому резерві, військової служби за контрактом;”;

в абзаці п'ятому слова “призовних комісій” замінити словами “комісій з питань направлення для проходження базової військової служби”;

в абзаці шостому слова “призовними комісіями” замінити словами “комісіями з питань направлення для проходження базової військової служби”;

доповнити пункт абзацом такого змісту:

“направляють здобувачів вищої освіти до навчальних військових частин для проходження практичної підготовки базової загальновійськової підготовки відповідно до списків, наданих керівниками закладів вищої освіти, що розташовані на території відповідальності районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки.”;

5) в абзаці третьому пункту 12 слова “проведення приписки допризовників до призовних дільниць та призову громадян України на базову військову службу” замінити словами “взяття громадян України на військовий облік призовників та направлення їх для проходження базової військової служби”;

6) абзац тринадцятий пункту 15 викласти в такій редакції:

“брати участь у роботі комісії з питань взяття громадян України на військовий облік призовників (комісії з питань направлення для проходження базової військової служби);”.

2. У Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов’язаних та резервістів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1487 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 5, ст. 409; 2024 р., № 66, ст. 3973):

1) у другому реченні абзацу третього пункту 16 слова “, де відсутні відповідні районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки,” виключити;

2) в абзаці другому пункту 34 слова і цифри “, визначеного у пункті 20 цього Порядку, або відображення в електронній формі інформації, що міститься в таких документах, які можуть пред’являтися (надаватися) з використанням мобільного додатка Порталу Дія” виключити;

3) у пункті 65 слово “виключення” замінити словом “зняття”;

4) підпункт 8 пункту 1 додатка 2 до Порядку викласти в такій редакції:

“8) у випадку зміни персональних даних, зазначених у пунктах 7 та 7¹ частини першої статті 7 Закону України “Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов’язаних та резервістів”, повідомляти про такі зміни в семиденний строк через електронний кабінет призовника, військовозобов’язаного, резервіста або особисто шляхом прибуття до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки чи його відділу (для військовозобов’язаних та резервістів СБУ чи розвідувальних органів - до відповідного органу СБУ чи розвідувального органу України). Такі персональні дані можуть повідомлятися не частіше ніж один раз на сім днів через електронний кабінет призовника, військовозобов’язаного, резервіста;”.

3. У Порядку оформлення (створення) та видачі військово-облікового документа для призовників, військовозобов’язаних та резервістів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 р. № 559 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 49, ст. 2978, № 60, ст. 3572):

1) абзац другий пункту 3 після слів “він вважається недійсним” доповнити словами “(крім військово-облікових документів військовозобов’язаних та резервістів СБУ, розвідувальних органів)”;

2) у пункті 8:

підпункт 10 викласти в такій редакції:

“10) військово-облікова спеціальність для військовозобов’язаних та резервістів;”;

підпункт 12 викласти в такій редакції:

“12) відомості про перебування на військовому обліку (найменування територіального центру комплектування та соціальної підтримки, у якому громадянин перебуває або знятий (виключений) з військового обліку, та підстава зняття (виключення) з військового обліку);”.

4. У Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 р. № 560 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 49, ст. 2979, № 58, ст. 3425, № 63, ст. 3746, № 66, ст. 3979):

1) у пункті 4:

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

“засуджені особи, які звільнені від відбування покарання з випробуванням, крім тих, що засуджені за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України, засуджені за вчинення умисного вбивства двох або більше осіб, або вчиненого з особливою жорстокістю, або поєданого із зґвалтуванням або сексуальним насильством, або особливо тяжких корупційних кримінальних правопорушень чи засуджені за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених статтями [152-156](#)¹, [258-258](#)⁶, [частиною четвертою](#) статті 286¹, [статтею 348](#) Кримінального кодексу України, а також засуджені службові особи, які згідно з [підпунктом 1](#) пункту 3 примітки до статті 368 Кримінального кодексу України займали особливо відповідальне становище. Зазначені особи проходять військову службу виключно у відповідних спеціалізованих підрозділах військових частин;”;

доповнити пункт абзацами такого змісту:

“підозрювані або обвинувачені особи, які під час досудового розслідування або судового розгляду тримаються під вартою, крім тих, що підозрюються у вчиненні злочинів проти основ національної безпеки України, а також злочинів, передбачених [статтями 115, 146-147, 152-156, 186, 187, 189, 255, 255](#)¹, [257, 258-262, 305-321, 330, 335-337, 401-414, 426-433, 436, 437-442](#) Кримінального кодексу України. Зазначені особи, стосовно яких скасовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, повинні невідкладно, але не пізніше 48 годин з дня оголошення ухвали про скасування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, з'явитися до відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки за задекларованим/зареєстрованим місцем проживання;

підозрювані або обвинувачені особи, до яких під час досудового розслідування або судового розгляду застосовано інший захід, ніж запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, крім тих, що підозрюються у вчиненні злочинів проти основ національної безпеки України, а також злочинів, передбачених [статтями 115, 146-147, 152-156, 186, 187, 189, 255, 255](#)¹, [257, 258-262, 305-321, 330, 335-337, 401-414, 426-433, 436, 437-442](#) Кримінального кодексу України, за наявності ухвали слідчого судді про скасування запобіжного заходу для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період.”;

2) в [абзаці третьому](#) пункту 16 слова “органів (підрозділів)” змінити словами “органами (підрозділами)”;

3) [пункт 17](#) викласти в такій редакції:

“17. Керівники органів охорони державного кордону (крім авіаційної частини) з набранням чинності Указом Президента України про оголошення (продовження) мобілізації та/або з отриманням розпорядження про проведення заходів мобілізації відповідного голови (начальника) обласної, Київської та Севастопольської міської, районної держадміністрації (військової адміністрації) організовують проведення у прикордонній смузі, контрольованому прикордонному районі та у пунктах пропуску через державний кордон України перевірку в осіб чоловічої статі віком від 18 до 60 років військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) разом з документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України. У разі відсутності у таких осіб військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) та/або наявності в Єдиному державному реєстрі призовників, військовозобов'язаних та резервістів відомостей про подання таких осіб до розшуку в Національну поліцію уповноважені службові особи підрозділу охорони державного кордону відмовляють їм у перетинанні (на виїзд з України) державного кордону. Про виявлення розшукуваної особи представники органів охорони державного кордону або його структурних підрозділів інформують найближчий орган або підрозділ, що входить до системи поліції, для здійснення адміністративного затримання та доставлення такого громадянина до найближчого територіального центру комплектування та соціальної підтримки.”;

4) [абзац четвертий](#) пункту 30 після слів “Єдиному державному реєстрі призовників, військовозобов'язаних та резервістів” доповнити словами і цифрою “або Журналі реєстрації виданих для оповіщення повісток за формою згідно з додатком 3”;

5) у пункті 33 слова “паспорта громадянина” замінити словами “паспорта громадянина України”;

6) абзац другий пункту 47 викласти в такій редакції:

“На вимогу громадянина пред’являє свій паспорт громадянина України (посвідчення офіцера, військовий квиток, службове посвідчення), службове посвідчення особи, уповноваженої вручати повістки, а також пропонує громадянину пред’явити його військово-обліковий документ (військово-обліковий документ в електронній формі) разом з документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України.”;

7) абзац другий пункту 52 викласти в такій редакції:

“У разі коли під час перевірки військово-облікового документа встановлено, що особа перебуває на військовому обліку в Центральному управлінні або регіональних органах СБУ чи розвідувальних органах, процес фото- і відеофіксації пред’явлення такими особами документів не здійснюється.”;

8) в абзаці другому пункту 54 слова “паспортом громадянина” замінити словами “паспортом громадянина України”;

9) пункт 58 викласти в такій редакції:

“58. За наявності підстав для одержання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період військовозобов’язані (крім заброньованих та посадових (службових) осіб, зазначених у підпунктах 16-23 пункту 1 додатка 5) особисто подають на ім’я голови комісії районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу (військовозобов’язані СБУ чи розвідувальних органів - голові Комісії в Центральному управлінні або регіональному органі СБУ чи відповідному розвідувальному органі) за місцем перебування на військовому обліку заяву за формою згідно з додатком 4, до якої додаються документи, що підтверджують право на відстрочку, або копії таких документів, засвідчені в установленому порядку, зазначені у переліку згідно з додатком 5.

Під час подання заяви військовозобов’язаний пред’являє військово-обліковий документ (військово-обліковий документ в електронній формі). Заява військовозобов’язаного підлягає обов’язковій реєстрації в день її подання.

Органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації зобов’язані оформити відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації військовозобов’язаним працівникам (державним службовцям), які заброньовані у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, а також посадовим (службовим) особам, зазначеним у підпунктах 16-23 пункту 1 додатка 5, у районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки, на території якого вони розміщуються (Центральному управлінні або регіональних органах СБУ або відповідному підрозділі розвідувальних органів, де військовозобов’язані працівники перебувають на військовому обліку). До відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями подаються документи, зазначені у переліку згідно з додатком 5.

Відповідні органи, в яких працюють посадові (службові) особи, зазначені у підпунктах 16-23 пункту 1 додатка 5, надсилають засвідчену в установленому законодавством порядку копію довідки про надання таким особам відстрочки за формою згідно з додатком 6 до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіонального органу СБУ або відповідного підрозділу розвідувальних органів, у якому така особа перебуває на військовому обліку.

Зарахування заброньованих на спеціальний облік в територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (Центральному управлінні або регіональних органах СБУ або відповідному підрозділі розвідувальних органів) здійснюється згідно з Порядком бронювання військовозобов’язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами і організаціями відповідно до переліків посад і професій військовозобов’язаних, які

підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2015 р. № 45, - із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 12 і від 7 червня 2024 р. № 674, або відповідно до Порядку бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 15, ст. 940; 2024 р., № 107, ст. 6790).”;

10) [пункти 59 і 60](#) викласти в такій редакції:

“59. За наявності технічної можливості відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період може оформлятися та надаватися автоматично у разі створення запиту на її оформлення військовозобов'язаним через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів на підставі даних, отриманих з інших державних реєстрів або баз (банків) даних, які підтверджують, що військовозобов'язаний має право на відстрочку з підстав, визначених [статтею 23](#) Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”.

У разі виявлення шляхом електронної інформаційної взаємодії Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів з іншими державними реєстрами або базами (банками) даних відсутності у військовозобов'язаного законних підстав щодо надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, оформлену автоматично, така відстрочка підлягає автоматичному скасуванню.

60. Комісія вивчає отримані заяву та підтвердні документи, оцінює законність підстав для надання відстрочки, за потреби готує запити до відповідних органів державної влади, інших державних органів для отримання інформації, що підтверджує право заявника на відстрочку, або використовує інформацію з публічних електронних реєстрів. Орган державної влади, інший державний орган здійснює розгляд відповідного запиту протягом п'яти робочих днів з дати його отримання.

Підтвердження достовірності та/або перевірка відомостей, зазначених у заяві, здійснюються шляхом електронної інформаційної взаємодії Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів з іншими державними реєстрами або базами (банками) даних.

Комісія зобов'язана розглянути отримані заяву та документи, що підтверджують право на відстрочку, протягом семи календарних днів з дати надходження, але не пізніше ніж протягом дня, наступного за днем отримання інформації на запити до органів державної влади, інших державних органів.

На підставі розгляду отриманих документів комісія ухвалює рішення про надання або відмову у наданні відстрочки. Рішення комісії оформляється протоколом.

У разі коли комісія надіслала відповідні запити до органів державної влади, інших державних органів для отримання інформації, строк розгляду заяви та документів, що підтверджують право військовозобов'язаного на відстрочку, не перевищує 15 календарних днів. У разі неотримання від органу державної влади, іншого державного органу відповіді на запит комісія не пізніше ніж на п'ятнадцятий день з дати реєстрації заяви приймає рішення на підставі поданих заявником документів. Про відсутність відповіді від органу державної влади, іншого державного органу на запит зазначається в протоколі.

Про прийняте комісією рішення заявникові повідомляється у спосіб, зазначений військовозобов'язаним у заяві про надання відстрочки, засобами телефонного, електронного або поштового зв'язку не пізніше ніж на наступний день після ухвалення такого рішення.

У разі позитивного рішення військовозобов'язаному видається довідка із зазначенням строку відстрочки за формою згідно з додатком 6.

Про відмову у наданні відстрочки військовозобов'язаному повідомляється письмово із зазначенням причини відмови за формою згідно з додатком 7. Таке рішення може бути оскаржене у судовому порядку.

До ухвалення комісією рішення військовозобов'язаний не підлягає призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період надається на строк дії відповідних законних підстав, але не більш як на строк проведення мобілізації, встановлений Указом Президента України. У разі продовження строку проведення мобілізації відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період військовозобов'язаному продовжується автоматично, але не більш як до настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави на відстрочку.

Перевірка підстав у військовозобов'язаного щодо надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім випадків, коли відстрочка від призову оформляється та надається автоматично відповідно до пункту 59 цього Порядку) здійснюється посадовими особами територіального центру комплектування та соціальної підтримки (Центрального управління або регіонального органу СБУ чи відповідного підрозділу розвідувальних органів) відповідно до їх функціональних обов'язків за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів на підставі даних, отриманих з інших державних реєстрів або баз (банків) даних.

Перевірка підстав у військовозобов'язаного на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період здійснюється протягом п'яти днів у разі:

подання військовозобов'язаним заяви про надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період;

видання указу Президента України про проведення мобілізації (продовження строку проведення мобілізації);

надходження звернення органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування;

отримання офіційної інформації (повідомлення) про втрату особою законних підстав для відстрочки.

У разі виявлення відсутності законних підстав у військовозобов'язаного для відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період комісія при територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки (комісія Центрального управління або регіонального органу СБУ чи відповідного підрозділу розвідувальних органів) скасовує таку відстрочку протягом семи днів з дати виявлення відсутності законних підстав у військовозобов'язаного для відстрочки.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період заброньованим за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, а також за підприємствами, установами і організаціями, зазначеним у підпункті 1 пункту 1 додатка 5, надається на строк, визначений відповідно до Порядку бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 15, ст. 940; 2024 р., № 107, ст. 6790), або на строк, визначений відповідно до Порядку бронювання військовозобов'язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами і організаціями відповідно до переліків посад і професій військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2015 р. № 45, - із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 р. № 12 і від 7 червня 2024 р. № 674.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, визнаним в установленому порядку особами з інвалідністю, надається на строк дії відповідних законних підстав, а особам, визнаним тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я, на строк, зазначений у постанові (рішенні) військово-лікарської комісії, але не більше ніж на 12 місяців.

Відстрочка посадовим (службовим) особам, зазначеним у підпунктах 16-23 пункту 1 додатка 5, надається на строк їх перебування на відповідній посаді територіальним центром комплектування та соціальної підтримки, зазначеним в абзаці другому пункту 58 цього Порядку (Центральним управлінням або регіональними органами СБУ чи відповідним

підрозділом розвідувальних органів). У разі звільнення зазначених посадових (службових) осіб чи переведення на посаду, не зазначену в підпунктах 16-23 пункту 1 додатка 5, відповідний орган державної влади, інший державний орган в односторонній строк інформує шляхом надсилання листа відповідний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, який оформив військовозобов'язаному відстрочку, для її анулювання, а також територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, Центральне управління або регіональний орган СБУ або відповідний підрозділ розвідувальних органів, у яких така особа перебуває на військовому обліку.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, зазначеним у підпункті 24 пункту 1 додатка 5, надається на строк, визначений законодавством, але не більш як до настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави на відстрочку.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, зазначеним у підпункті 1 пункту 2 додатка 5, надається на семестр, але не більше ніж на шість місяців.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, зазначеним у підпункті 2 пункту 2 додатка 5, надається до завершення навчального року, але не більш як до настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави на відстрочку.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, зазначеним у підпунктах 3-5 пункту 2 додатка 5, надається на строк дії відповідних законних підстав.

Довідка про надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період видається військовозобов'язаним на строк дії відповідних законних підстав.

Відомості про надання або скасування відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період заносяться до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів у день оформлення довідки про надання відстрочки (додаток 6) або в день надсилання повідомлення про скасування відстрочки (додаток 10) засобами поштового зв'язку на адресу задекларованого/зареєстрованого місця проживання (за умови її уточнення) або адресу електронної пошти, зазначеної у заяві про надання відстрочки (додаток 4), або повідомлення засобами електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного, резервіста (за наявності).

У разі неможливості провести перевірку наявності у військовозобов'язаного підстав для відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів та інших державних реєстрів або баз (банків) даних територіальний центр комплектування та соціальної підтримки (Центральне управління або регіональні органи СБУ чи відповідний підрозділ розвідувальних органів) повідомляє такому військовозобов'язаному засобами телефонного, електронного або поштового зв'язку про необхідність надання ним відповідних підтверджувальних документів для продовження раніше наданої відстрочки.”;

11) пункт 62 викласти в такій редакції:

“62. Здобувачі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти і здобувають рівень освіти, що є вищим за раніше здобутий рівень освіти у послідовності, визначеній частиною другою статті 10 Закону України “Про освіту”, а також докторанти для отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період подають до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки довідку про здобувача освіти, сформовану в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, за формою згідно з додатком 9.

Особи, зараховані на навчання до інтернатури, для отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період подають до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки документи (копії

документів, засвідчених в установленому законодавством порядку), що підтверджують зарахування на навчання до інтернатури згідно з додатком 5.

Здобувачі освіти, які навчаються за державним замовленням у закладах освіти із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління МВС та ДСНС, для отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період подають до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки довідку про здобувача освіти за формою згідно з додатком 9, видану закладом освіти із специфічними умовами навчання.”;

12) абзац перший пункту 63 викласти в такій редакції:

“63. Військовозобов’язані, які звернулися до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки (Центрального управління або регіональних органів СБУ чи відповідного підрозділу розвідувальних органів) із заявою про надання відстрочки, до прийняття рішення відповідною комісією не направляються для проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби, крім тих, що були раніше визнані обмежено придатними або тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров’я на строк від шести до 12 місяців відповідно до висновку військово-лікарської комісії, у разі закінчення строку дії довідки (постанови) військово-лікарської комісії.”;

13) пункт 64 після слів “територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки” доповнити словами “(Центральному управлінні або регіональних органах СБУ чи відповідному підрозділі розвідувальних органів)”;

14) пункт 88 після слів “територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки” доповнити словами “(Центральному управлінні або регіональних органах СБУ чи відповідному підрозділі розвідувальних органів)”;

15) пункт 101 після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

“забезпечення Центрального управління або регіональних органів СБУ автомобільним транспортом для здійснення заходів щодо оповіщення та перевезення резервістів та військовозобов’язаних СБУ від місць проживання (збору) до таких органів”;

У зв’язку з цим абзаци четвертий і п’ятий вважати відповідно абзацами п’ятим і шостим;

16) у додатку 5 до Порядку:

у графі “Документи, що підтверджують право на відстрочку”:

у пункті 1:

у підпункті 1 графу викласти в такій редакції:

“список військовозобов’язаних, які пропонуються до бронювання на період мобілізації та на воєнний час, в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, визначений Порядком бронювання військовозобов’язаних на період мобілізації та на воєнний час, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 15, ст. 940; 2024 р., № 107, ст. 6790), або список військовозобов’язаних, на яких оформляється відстрочка від призову на військову службу на період мобілізації та на воєнний час відповідно до переліків посад і професій (додаток 13 до Порядку бронювання військовозобов’язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами і організаціями відповідно до переліків посад і професій військовозобов’язаних, які підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2015 р. № 45, - із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 12 і від 7 червня 2014 р. № 674)”;

у підпункті 2 графу викласти в такій редакції:

“довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, визначеною МОЗ, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, яке підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на

пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики, або постанова військово-лікарської комісії територіального центру комплектування та соціальної підтримки, або відомості про групу інвалідності, причину інвалідності, дату встановлення інвалідності, безстроковість установа групи інвалідності чи дату наступного перегляду, отримані із Централізованого банку даних з проблем інвалідності засобами Єдиної інформаційної системи соціальної сфери”;

підпункт 4 після слів “або рішення суду про визнання одного із батьків безвісти відсутнім” доповнити словами “, або витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин”;

у підпунктах 19-21 слова “завірена в установленому порядку” замінити словами “засвідчена в установленому законодавством порядку”;

у підпункті 23 слова “витяг із наказу (розпорядження) про призначення на посаду, завірені” замінити словами “та витяг із посадової інструкції, засвідчені”;

у підпункті 24 графу викласти в такій редакції:

“для військовозобов’язаних, зазначених у пункті 7¹ глави XII “Прикінцеві положення” Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу”, - військово-обліковий документ з відміткою про звільнення в запас військовослужбовців строкової військової служби відповідно до Указу Президента України від 7 березня 2024 р. № 149;

для військовозобов’язаних, зазначених в абзаці восьмому підпункту 1 пункту 2 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України від 11 квітня 2024 р. № 3633-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку”, - довідка про займану посаду, засвідчена в установленому законодавством порядку”;

у пункті 2:

у підпункті 1 графу викласти в такій редакції:

“для здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, а також докторантів - довідка про здобувача освіти, сформована в Єдиній державній електронній базі з питань освіти;

для осіб, зарахованих на навчання до інтернатури, - довідка закладу освіти про зарахування на навчання до інтернатури, довідка закладу охорони здоров’я про прийняття на посаду лікаря (фармацевта/провізора)-інтерна певної спеціальності або довідка закладу охорони здоров’я про проходження практичної частини підготовки в інтернатурі як лікар (фармацевт/провізор)-інтерн за кошти фізичних (юридичних) осіб”;

у підпункті 2 графу викласти в такій редакції:

“для наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій - довідка закладу освіти або наукової установи (організації) про займану посаду за основним місцем роботи та розмір частки ставки під час оплати праці, диплом про науковий ступінь;

для педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти - довідка закладу освіти про займану посаду за основним місцем роботи та розмір частки ставки під час оплати праці”;

у підпункті 3:

абзац перший викласти в такій редакції:

“документи, що підтверджують родинні зв’язки (у тому числі посвідчення члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України або посвідчення члена сім’ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому проставляється відмітка про норму Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), документи, які підтверджують факт загибелі (смерті) під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення (у тому числі сповіщення або копія акта службового

розслідування, або витяг з наказу про виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави), або висновок судово-медичної експертизи (крім випадків, коли особа зникла безвісти), який підтверджує загибель (смерть) особи під час участі в антитерористичній операції), витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або рішення суду про оголошення особи померлою”;

в абзаці другому слова “рішення суду про визнання особи, зниклою безвісти за особливих обставин” замінити словами “витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або рішення суду про оголошення особи померлою”;

в абзаці третьому слова “, у порядку, визначеному [Законом України](#) “Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин”, повідомлення командира військової частини щодо визнання військовослужбовця безвісно відсутнім, або витяг із відповідного наказу командира військової частини” замінити словами “або рішення суду про оголошення особи померлою, документи, які підтверджують факт загибелі (смерті) під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення (у тому числі сповіщення або копія акта службового розслідування, або витяг з наказу про виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави), або витяг з відповідного наказу командира військової частини”;

в абзаці четвертому слова “Цивільним кодексом України, витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, у порядку, визначеному Законом України “Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин” замінити словами “[Цивільним кодексом України](#), або витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин”;

у підпункті 4 графу викласти в такій редакції:

“документи, що підтверджують родинні зв’язки (у тому числі посвідчення члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України або посвідчення члена сім’ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому проставляється відмітка про норму [Закону України](#) “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, документи, які підтверджують факт загибелі (смерті) під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях або забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України під час воєнного стану (у тому числі сповіщення або копія акта службового розслідування, або витяг із наказу про виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави)”;

підпункт 5 після слів і цифр “(листопад 2013 р. - лютий 2014 р.)” доповнити словами “, або витяг з указу Президента України про присвоєння звання Герой України”;

в абзаці першому підпункту 3, підпунктах 4, 5 пункту 2 у графі “Категорія осіб, які мають право на відстрочку відповідно до статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” слово “(повнорідний)” замінити словами “(повнорідний, неповнорідний)”;

доповнити додаток пунктами 3 і 4 такого змісту:

“3. Частина п’ята статті 23 Закону	
не підлягають призову на військову службу під час мобілізації до досягнення 25-річного віку військовозобов’язані, які пройшли базову загальновійськову підготовку відповідно до статті 10¹ Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу” чи базову військову службу	документ, що підтверджує проходження базової загальновійськової підготовки відповідно до статті 10¹ Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу” чи військово-обліковий документ з відміткою про проходження базової військової служби, а також паспорт громадянина України
4. Частина шоста статті 23 Закону	

не підлягають призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язані з числа громадян, які проходили військову службу та були звільнені із служби у запас у зв'язку із звільненням з полону	витяг із наказу щодо виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави) чи витяг із наказу щодо звільнення з військової служби (із зазначенням підстави), або військово-обліковий документ з відміткою про звільнення з військової служби (із зазначенням підстави)".
---	---

Які нормативні акти змінюються Постановою №1558?

[Постанова №1558](#) вносить зміни у наступні нормативно-правові акти:

1. Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, затверджене постановою КМУ [від 23.02.2022 №154](#).
2. Порядок організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затверджений постановою КМУ [від 30.12.2022 №1487](#) (далі – Порядок №1487).
3. Порядок оформлення (створення) та видачі військово-облікового документа для призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затверджений постановою КМУ [від 16.05.2024 №559](#) (далі – Порядок №559).
4. Порядок проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період затверджений постановою КМУ [від 16.05.2024 №560](#) (далі – Порядок №560).

Зміни, які вносяться у перелічені нормативні документи, викликані, в першу чергу, оновленням останнім часом норм Закону України [від 25.03.1992 №2232-XII](#) «Про військовий обов'язок і військову службу» та інших законів. Тому багато з цих змін здійснені з метою приведення постанов КМУ у відповідність до законів, деякі з них мають суто технічний характер.

Але, є такі зміни, які стосуються правил ведення військового обліку на підприємствах, в установах та організаціях (далі – підприємства), та які слід врахувати у роботі

Отже, далі привернемо вашу увагу саме до цих змін.

Змінено текст Правил військового обліку

Правила військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів (далі – Правила військового обліку) наведено у [додатку 2](#) до Порядку №1487.

[Постанова №1558](#) вносить зміни у зміст цього додатку ([пп. 8 п. 1](#) викладено у новій редакції).

Що потрібно зробити підприємству у зв'язку з цими змінами?

Нагадаємо, що підприємство зобов'язане доводити до працівників, які підлягають військовому обліку, з Правилами військового обліку під особистий підпис під час прийняття на роботу (навчання) відповідно вимог [п. 34 Порядку №1487](#).

Крім того, Правила військового обліку мають бути виготовлені роботодавцем друкарським способом і розміщені на видному місці в загальнодоступних приміщеннях ([п. 19 Порядку №1487](#)).

Отже, підприємствам необхідно оновити текст Правил військового обліку, з урахуванням змін, передбачених Постановою №1558, для доведення цих Правил в актуальному стані до працівників, які приймаються на роботу, а також для розміщення в загальнодоступних приміщеннях.

Перевірка військово-облікових документів при прийнятті на роботу

[Постановою №1558](#) внесено зміни в **абзац другий п. 34 Порядку №1487**.

Ця норма стосується перевірки у громадян України під час прийняття на роботу (навчання) наявності військово-облікового документа. З неї **виключили слова**, які стосуються військово-облікового документу, який пред'являє працівник, зокрема:

які можуть пред'являтися (надаватися) з використанням мобільного додатка Порталу Дія.

Завдяки цієї зміні, багато підприємств **зробили помилковий висновок**, що тепер майбутні працівники повинні надавати військово-облікові документи тільки у паперовій формі. Але, це зовсім не так, пояснимо чому.

Хоч тепер у [п. 34 Порядку №1487](#) й нема згадки про надання військово-облікового документу з використанням мобільного додатка Порталу Дія, але, в цьому питанні роботодавці та навчальні заклади повинні виходити з правил, встановлених [Порядком №559](#).

Військово-обліковий документ є документом, що визначає належність його власника до виконання військового обов'язку, який оформляється (створюється) та видається громадянину України, який є призовником, військовозобов'язаним або резервістом ([п. 1 Порядку №559](#)).

Як і раніше (до 16.01.2025) військово-обліковий документ може оформлюватися та видаватися (замінюватися) відповідно [п. 2 Порядку №559](#):

1. **в електронній формі** – засобами електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного, резервіста та / або Державного веб-порталу електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони та / або Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія), зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (у разі технічної реалізації);
2. **у паперовій формі** – на бланку, форма якого затверджена постановою КМУ від [16.05.2024 №559](#).

А згідно [п. 9 Порядку №559](#) військово-обліковий документ в електронній формі (у тому числі роздрукований) та військово-обліковий документ у паперовій формі **мають однакову юридичну силу**. Цей пункт також не зазнав змін в зв'язку з прийняттям [Постанови №1558](#).

Отже, роботодавцям, у яких працівники мають військово-облікові документи в електронній формі, не варто хвилюватися

Надання відстрочок студентам та педагогічним працівникам

[Постанова №1558](#) передбачає зміни у правилах надання відстрочок від призову студентам закладів освіти, науковим та науково-педагогічним працівникам (відповідні зміни внесено у [п. 60 Порядку №560](#)).

Ці зміни стосуються **строку, на який надається відстрочка**. Отже, з 16.01.2025 відстрочка надається:

1. **на семестр, але не більше ніж на 6 місяців:** здобувачам професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти і здобувають рівень освіти, що є вищим за раніше здобутий рівень освіти, у послідовності, визначеній [ч. 2 ст. 10](#) Закону України [від 05.09.2017 №2145-VIII](#) «Про освіту», а також докторанти та особи, зараховані на навчання до інтернатури (далі для скорочення – **студенти**);

2. **до завершення навчального року**, але не більш як до настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави на відстрочку: науковим і науково-педагогічним працівникам закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій, які мають науковий ступінь, і педагогічним працівникам закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти за умови, що вони працюють відповідно у закладах вищої чи фахової передвищої освіти, наукових установах та організаціях, закладах професійної (професійно-технічної) чи загальної середньої освіти за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки (далі для скорочення – **педагогічні працівники**).

Як і раніше, відстрочки від призову педагогічні працівники та студенти оформлюють самостійно ([п. 58 Порядку №560](#)). Для цього вони особисто подають на ім'я голови комісії районного (міського) ТЦК за місцем перебування на військовому обліку заяву за формою згідно з [додатком 4](#), до якої додають документи, зазначені у переліку, наведеному у [додатку 5](#) до Порядку №560.

Відповідно [пп. 1, 2 п. 2 додатка 5](#) до Порядку №560 це наступні документи.

1. Для студентів:

1. здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, а також докторантів – **довідка про здобувача освіти**, сформована в Єдиній державній електронній базі з питань освіти;

2. для осіб, зарахованих на навчання до інтернатури, – **довідка закладу освіти про зарахування на навчання до інтернатури**, довідка закладу охорони здоров'я про прийняття на посаду лікаря (фармацевта / провізора)-інтерна певної спеціальності або довідка закладу охорони здоров'я про проходження практичної частини підготовки в інтернатурі як лікар (фармацевт / провізор)-інтерн за кошти фізичних (юридичних) осіб

2. Для педагогічних працівників:

1. для наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій – **довідка закладу освіти або наукової установи (організації)** про займану посаду за основним місцем роботи та розмір частки ставки під час оплати праці, диплом про науковий ступінь;

2. для педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти – **довідка закладу освіти** про займану посаду за основним місцем роботи та розмір частки ставки під час оплати праці.

Отже, заклади освіти сприяють своїм працівникам та студентам у оформленні відстрочки від призову шляхом надання відповідної довідки, передбаченої [Порядком №560](#).

Також тепер у [Порядку №560](#) передбачено, що за наявності технічної можливості відстрочка від призову може оформлятися та надаватися **автоматично** у разі створення запиту на її оформлення військовозобов'язаним **через електронний кабінет** призовника, військовозобов'язаного, резервіста за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів на підставі даних, отриманих з інших державних реєстрів або баз (банків) даних ([п. 59 Порядку №560](#) з урахуванням змін, внесених в нього [Постановою №1558](#)).

Відстрочки від призову та проходження ВЛК

Як і раніше, військовозобов'язані, які звернулися до районного (міського) ТЦК із заявою про надання відстрочки, до прийняття рішення відповідною комісією про відстрочку **не направляються для проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби (п. 63 Порядку №560).**

Але, після внесення у цей пункт змін [Постановою №1558](#), у ньому з'явилося уточнення:

крім тих, що були раніше визнані **обмежено придатними** або **тимчасово непридатними** до військової служби за станом здоров'я на строк від шести до 12 місяців відповідно до висновку військово-лікарської комісії, у разі закінчення строку дії довідки (постанови) військово-лікарської комісії.

Отже, тепер ці категорії громадян можуть бути направлені ТЦК на проходження медогляду.

Також нагадаємо, що громадяни України, які були визнані обмежено придатними до військової служби повинні пройти повторний медичний огляд до **04.02.2025** на підставі п. 2 розд. II. «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 21.03.2024 №3621-IX. Роз'яснення Міноборони з цього питання можна знайти [тут](#).

Висновки

1. Зміни, передбачені [Постановою №1558](#) стосуються, зокрема, правил ведення військового обліку на підприємствах, а також правил надання громадянам відстрочок від призову.
2. [Постанова №1558](#) внесла зміни у текст Правил військового обліку, отже, підприємствам необхідно внести зміни у цей документ.
3. Як і раніше, військово-обліковий документ може бути оформлений в паперовій або електронній формі.
4. Змінено строки, на які видається відстрочка від призову, для студентів та педагогічних та науково-педагогічних працівників.